

Přírodní oblasti Země

Přírodní oblasti Země představují rozsáhlé územní celky charakterizované určitým podnebím, rostlinstvem, živočišstvem a půdami

Základní krajinné typy v závislosti na přírodních podmínkách:

<i>Teplotní pás</i>	<i>Hodně srážek</i>	<i>Méně srážek</i>	<i>Málo srážek</i>
Tropický	Tropické deštné lesy	savany	pouště
Subtropický	věčně zelené lesy	křoviny	polopouště
Mírný	Smíšené lesy a tajgy	stepi	polopouště

<i>Teplotní pás</i>	<i>Tepleji</i>	<i>Chladněji</i>
Subpolární	Lesotundra	tundra
Polární	polární pustiny	

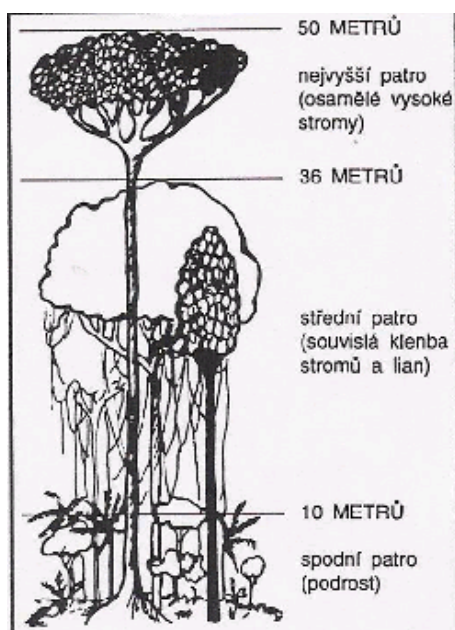
Přírodní oblast tropů

- rozkládá se mezi obratníky Raka a Kozoroha; podle rázu klimatu, vegetace a půd se dělí na tři části:

Tropické lesy

- velmi vyrovnané teploty (25°C) a rovnoměrné a vydatné srážky

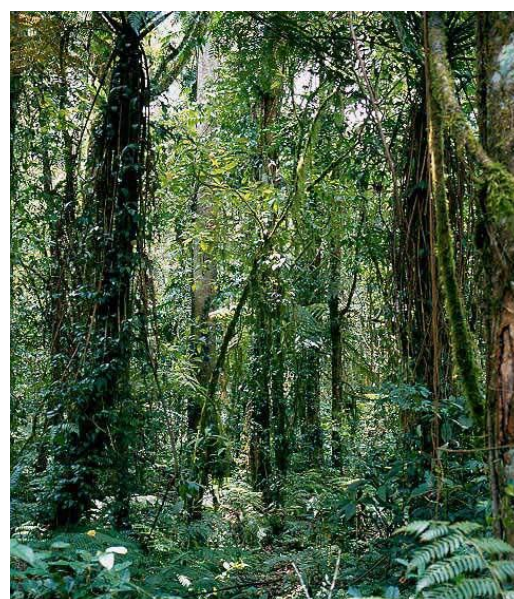
Typickým znakem je patrovitost tropických lesů:

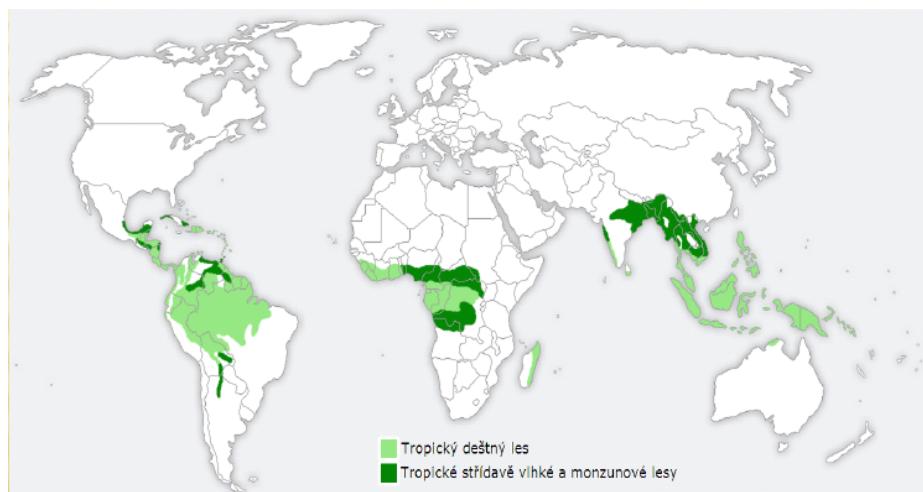
KORUNOVÉ PATRO

STROMOVÉ PATRO

DNO LESA

Obr. Výskyt tropických lesů

Amazonie (největší oblast lesů na světě), pobřeží Guinejského zálivu, Indomalajsie.

Těžba vzácných dřevin, po vykácení plantáže, na mořském pobřeží porosty tzv. mangrove.

Savany

Oblasti tropů, kde se střídají období sucha s období dešťů.

Porosty vysokých travin a ojedinělých stromů. V Africe je typický **baobab**.

Afrika (východní) - sloni, žirafy, lvi, hroši, nosorožci, zebry, antilopy, pštrosi, četné národní parky. Jižní Amerika, Austrálie, Indie.

Pouště a polopouště.

Výpar převažuje nad srážkami, velké kolísání teplot během dne, bezoblačnost, silný vítr, občasné řeky.

Velmi řídká vegetace, soustředěná do oáz, výjimečně úplně bez vegetace. Plazi, hmyz, velbloudi; v Americe kaktusy, v Africe a Asii palma datlová.

Afrika (Sahara, Namib, Kalahari), Asie (centrální a JZ Asie), Austrálie, Amerika (Atacama).

Desertifikace, pastviny, závlahové zemědělství v oázách, těžba surovin.

Přírodní oblast subtropů

- nacházejí se mezi obratníky a 40. šířkovým stupněm

Věčně zelené lesy

Západní okraje pevnin subtropického pásu. Velmi suché a horké léto, deštivá a mírná zima.

Blahovičník, cedr, hmyz, plazi. Ve starověkém Středozeří se po vykácení přeměnily v tvrdolisté a trnité křoviny - tzv., macchie.

Obr. Chorvatsko - krajina

Středozeří moře, Kalifornie, Chile, Kapsko, jižní Austrálie.

Při zavlažování úrodné podnebí, proto jsou často využívány jako plantáže citrusů, oliv, vinné révy, pistácií, korku ap.

Obr. Citrusové plantáže - Řecko

Vnitrozemské subtropy – málo srážek – polopouště a pouště (Írán, Mexiko)

Přírodní oblast mírného pásu

Stepi

Vnitrozemí pevnin mírného pásu. Ve stepích je takové sucho, že zde nemohou růst stromy, ale nejsou zde pouště.

Obr: Výskyt stepí

Vysoké travnaté porosty na kvalitních černozemích; hlodavci a dravci. Daří se zde obilovinám a chovu dobytka.

Stepi - východní Evropa a střední Asie, **prérie** - Severní Amerika, **pampy** - Jižní Amerika.

Lesy mírného pásu

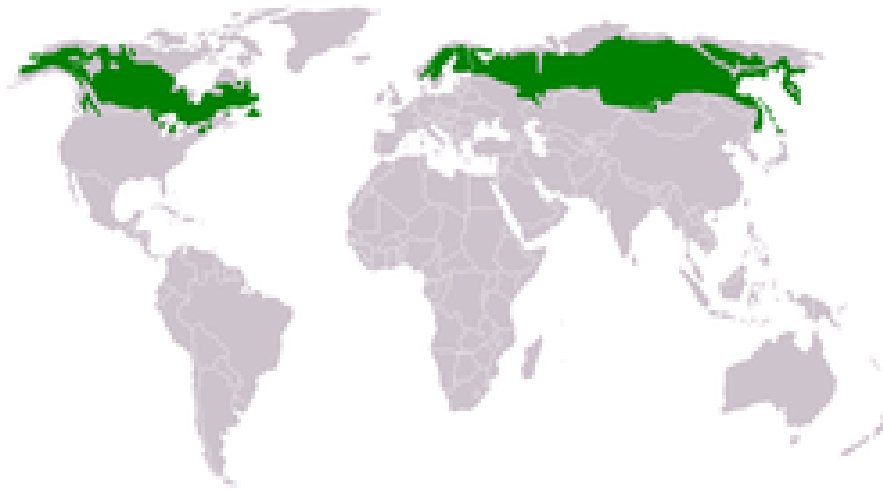
Mírný pás se střídáním čtyř ročních období, v teplejších oblastech jsou **listnaté** nebo **smíšené**, v chladnějších **jehličnaté** (tajga).

Listnaté lesy - dub, buk, javor; jeleni, srnci, divoká prasata, lišky, zajíci, ptactvo, ap.; lužní lesy. Střední a západní Evropa, Čína, východ S. Ameriky.

Tajga - smrk, jedle, borovice, bříza; medvědi, vlci, losi, jeleni, bobři. Nadbytek vláhy - močály. Sever S. Ameriky a Eurasie.

Obr. Výsky jehličnatých lesů (tajga)

Listnaté lesy byly z větší části přeměněny na zemědělskou krajinu. Tajga zůstala většinou zachována (chladněji, močály) a těží se v ní dřevo.

Polární a subpolární oblasti

Tundra

Porosty odolných nízkých travin, bylin a mechů; sobi, vlci, polární lišky - Severní pobřeží Severní Ameriky a Eurasie.

Obr. Výskyt tundry

Mrazové pustiny

Oblasti věčného mrazu, tedy bez vegetace, ale s ledními medvědy, tuleni, mroži, polárními liškami, mořským ptactvem a na Antarktidě s tučňáky (vše vázáno na potravu v moři).

